

Ostojski, Tadeusz

Uroczystości na polu bitwy pod Grunwaldem w 550 jej rocznicę

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 3, 429-430

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

UROCZYŚCOCI NA POLU BITWY POD GRUNWALDEM W 550 JEJ ROCZNICĘ

17 lipca 1960 roku odbył się na polach Grunwaldu ogólnopolski obchód 550-letniej rocznicy wiekopomnej bitwy. Centralnym miejscem uroczystości było wzgórze, na którym sumptem Społecznego Komitetu Obchodu 550-lecia bitwy pod Grunwaldem, dysponującego funduszami uzyskanymi ze społecznych zbiórek, przeprowadzonych na terenie całego kraju, wybudowano w ciągu lat 1959/60 monumentalny zespół pomnikowy. Zespół ten, składający się z granitowego obeliska rycerskiego, wiązki stalowych masztów z proporcami i amfiteatru wraz z mapą plastyczną oraz pawilonu wystawowego usytuowanego pod amfiteatrem [projektował zespół autorski w osobach art. plast. Jerzego Bandury i inż. Witolda Cęckiewicza, profesorów uczelni krakowskich], wykonało Olsztyńskie Przemysłowe Zjednoczenie Budowlane, „Mostostal” z Poznania i huta „Ferrum”. Bloki granitowe odstrzelono w kamieniołomach w Strzegomiu. W punktach historycznych umieszczono maszty z emblematami oraz głazy z napisami upamiętniającymi szczegóły dyslokacji wojsk przed bitwą, w czasie jej trwania i w końcowej fazie.

W uroczystościach wzięło udział kierownictwo partii i rządu, oficjalne delegacje ZSRR i CSRS, liczni przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, delegacja Obwodu Kaliningradzkiego RSFR, przedstawiciele władz wojewódzkich i powiatowych, liczni zaproszeni goście oficjalni, delegacje organizacji społecznych, weterani walk o narodowe i społeczne wyzwolenie, ponad półtoratysięczna grupa Polaków z zagranicy, 30 tysięcy uczestników Grunwaldzkiego Złotu Młodzieży Polskiej oraz ogromne rzesze społeczeństwa z terenu województwa olsztyńskiego i całego kraju. Ogółem liczbę uczestników uroczystości ocenia się na około 200 tys.

Uroczystość rozpoczęła się przyjęciem przez Wł. Gomułkę raportu od komendanta placu, gen. bryg. Cz. Jankowskiego, oraz meldunków od komendanta Złotu Młodzieży, gen. bryg. Br. Bednarza, i przewodniczącego WKFJN w Olsztynie, Cz. Sadowskiego. Wł. Gomułka w asyście przewodniczącego Rady Państwa Al. Zawadzkiego, premiera J. Cyrankiewicza, I sekretarza KW PZPR St. Tomaszewskiego i przew. WRN M. Gotowca dokonał przeglądu reprezentacyjnych oddziałów Wojska Polskiego i uczestników Złotu Młodzieży. Dostojni goście zajęli miejsca na trybunie honorowej wzniesionej obok obeliska. Stojący na przedpiersiu trybuny chorążowie dzierżyli kilkanaście historycznych sztandarów: rekonstrukcje chorągwi królewskiej Wł. Jagiełły z okresu bitwy grunwaldzkiej, chorągiew Kosynierów Kościuszkowskich, sztandar 4 pułku z okresu Powstania Listopadowego 1830 r., sztandary powstańcze 1863 r., sztandary powstańców wielkopolskich i śląskich, sztandary pułkowe z 1939 roku oraz partyzanckie GL, BCh i AK z okresu walk z hitlerowskim okupantem i sztandar Pierwszej Dywizji Wojska Polskiego — okryty chwałą marszu od Lenino do Berlina. Przy dźwiękach hymnu narodowego wciągnięto na jeden z masztów pomnika biało-czerwoną flagę. Następnie przewodniczący Rady Państwa, Aleksander Zawadzki, po ogłoszeniu oficjalnego otwarcia uroczystości i krótkim przemówieniu zsiadł z trybuny i przy dźwiękach sygnału Wojska Polskiego dokonał przecięcia biało-czerwonej szarfy opasującej obelisk.

Po wystąpieniach kierowników oficjalnych delegacji państwowych, głos zabrał I sekretarz KC PZPR, Władysław Gomułka, dokonując na tle zwycięstwa grunwaldzkiego analizy aktualnych stosunków polsko-niemieckich. Podkreśla-

jąc socjalistyczny charakter przemian zachodzących w NRD, ustanawiających nowe zasady współżycia narodu polskiego i niemieckiego, Wł. Gomułka ustosunkował się krytycznie do rewizjonistycznej postawy militarystów zachodnio-niemieckich, którzy nie wyciągnęli żadnych nauk z historii. Podkreślił nasze prawa do ziem zachodnich i północnych, nasz dorobek, wypracowany rękami milionów ludzi żyjących na tych ziemiach i naszą wolę trwania.

Zwracając się do uczestników Zlotu Młodzieży Polskiej, wezwał ich do wzmożenia wysiłków w nauce i pracy dla dobra ojczyzny, budownictwa socjalistycznego i obrony pokoju.

Z kolei I sekretarz KC ZMS, tow. R e n k e, odczytał rotę ślubowania powtarzaną przez 30-tysięczną rzeszę uczestników Zlotu. Młodzież ślubowała zespólnie sił pod przewodnictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — w pracy i nauce, dla socjalistycznej przyszłości, dla rozkwitu gospodarki, techniki i kultury, dla obrony całości i bezpieczeństwa ziemi ojczystej.

Zjednoczone chóry męskie z kilku miast Polski odśpiewały pieśń „Ukochany kraj” do słów K. I. Gałczyńskiego, po czym przy dźwiękach „Międzynarodówki” 24 działa artyleryjskie oddały 24 salwy. Mistrzowskie zespoły Wojsk Lotniczych wykonały kilkudziesięciminutowy pokaz akrobacji zespołowej, po czym nad wzgórzem przedelfilowały „tafle” bombowców i myśliwców. Manifestację zakończył wzlot 30 tysięcy gołębi pocztowych oraz setek kolorowych baloników. Od godziny 14,00 do 22,00 na trzech estradach i schodach amfiteatru odbywały się występy kilkudziesięciu zespołów pieśni i tańca, chórów i orkiestr. O godz. 22,00 nad polem rozbiły się ognie sztuczne i kolorowe smugi reflektorów.

Służba Zdrowia otoczyła uczestników uroczystości wszechstronną opieką.

Teren objęty uroczystościami udekorowano flagami biało-czerwonymi, czerwonymi, zielonymi i niebieskimi oraz flagami z emblematem Zlotu Młodzieży i kolorowymi balonikami. Przy głównej drodze, prowadzącej do zespołu pomnikowego, ustawiono herby wszystkich miast wojewódzkich, na wzgórzach — emblematy organizacji młodzieżowych. Nad drogami dojazdowymi rozpięto 6.000 kolorowych chust. Udekorowano również estrady. Na skraju pola ustawiono ogromne plansze wystawy pt. „Plakat polski w walce o pokój”. Przygotowano i zagospodarowano 6 ogromnych placów parkingowych, na których zebrało się ogółem ponad 12.000 pojazdów mechanicznych.

Sprawnie funkcjonowała służba ruchu, także organizacja całej uroczystości przedstawiała się bez zarzutu.

OTYLIA GROTOWA

WYSTAWA 15-LECIA OŚWIATY NA WARMII I MAZURACH

W dniu 10 lipca 1960 r. otwarta została w Szkole Podstawowej nr 14 w Olsztynie wystawa piętnastolecia oświaty na Warmii i Mazurach. Otwarcia dokonał Minister Oświaty, ob. Waclaw Tułodziecki, w obecności wiceprzewodniczącego Wojewódzkiej Rady Narodowej, T. Gączowskiego, władz szkolnych Kuratorium Okręgu Szkolnego z kuratorem, Fr. Sikorą, na czele oraz zaproszonych gości.

Wystawa miała na celu zapoznanie szerszych mas społeczeństwa z dorobkiem szkolnictwa polskiego na Warmii i Mazurach oraz zbliżenie ich do spraw oświatowych. Przeznaczono na wystawę 14 izb lekcyjnych, świetlicę oraz wszystkie korytarze trzypiętrowego gmachu.

Dla łatwiejszego wprowadzenia zwiedzających w szeroką problematykę oświatową, całość zagadnień ujęto w następujących działach: 1) szkolnictwo